

at Egnens Beboere blev direkte og fortrinsvis forsynet fra det ene af disse Anlæg; medens Produktionen fra det andet Anlæg indgik i større Værker, saa maa jeg dertil sige, at det tror jeg ikke, vil være nogen Fordel. Det, der er det magtpaaliggende for Egnens Befolkning, er, at den faar Sikkerhed for at blive forsynet med Elektricitet, at de store Værker i Aarhus, Randers og Viborg paatager sig at levere Elektricitet til Egnens Beboere uden at tage noget Hensyn til, hvor meget eller hvor lidt der produceres ved Værkerne i Gudenaen. Det gælder jo om at benytte denne Lejlighed til at indføre nogen Forbedring i de Forhold, som er til Stede paa Elektricitetsproduktionens Omraade, og som det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Rambusch) træffende skildrede: det er altfor smaa Elektricitetsværker, vi har rundt omkring i Landet, man maa tilstræbe at naa til større Centralkraftstationer, og jeg vilde anse det for meget sandsynligt, at de Forhaabninger, som er knyttede til denne Stations Anlæg, og som gaar ud paa hertil yderligere at føje et betydeligt Centralkraftværk, i Tidens Løb skulde gaa i Opfyldelse.

Naar det ærede Medlem henpegede paa Omkostningerne ved Opførelsen af Hads herreds Elektricitetsværk og stillede disse Anlægs Omkostninger i Forhold til Elektricitetsproduktionen, saa vil det ikke være muligt derfra at drage nogen Sammenligning til dette Værk, idet jeg gaar ud fra, at det ikke er en Vandkraftstation, der er Tale om i Hadsherred, men et ganske almindeligt Elektricitetsværk, som frembringer Elektricitet ved Kul. Men af de Tal, det ærede Medlem nævnede, vil han faa en Forestilling om, hvor meget mere fordelagtigt det er at producere Elektricitet ved Hjælp af Vandkraft end ved Hjælp af Kul. Jeg skal ikke kunne udtale mig med nogen Sikkerhed om, hvor meget dette Anlæg vil koste, maaske det ærede Medlem ikke opfattede mig, da jeg i mit første Foredrag udtalte, at det oprindelig er beregnet til 2 Mill. Kr., men man kan sikkert nu uden Overdrivelse anslaa det til 4 Mill. Kr. paa Grund af Prisernes Stigning i Mellemtiden. De Bestemmelser, der findes i Lovforslaget om Fiskeriet, som ogsaa det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds var inde paa, har forekommet mig betryggende, idet de i Virkeligheden aabner enhver Mulighed. Der staar jo ikke, at Fiskeri skal være forbudt, der staar, at det er forbeholdt Ministrene at forbyde Fiskeri, og jeg tror, at deri ligger tilstrækkelige Muligheder aabne i enhver Henseende.

Saa nævnede det ærede kongevalgte

Medlem (Bojsen) nogle Rygter, og disse Rygter er ogsaa kommet mig for Øre, om end i en noget mindre ondartet Form end den, hvori det ærede Medlem havde hørt dem, hvilket jo i høj Grad er karakteristisk for Rygter; de bliver stedse mere ondartede, jo længere de løber. Det ærede Medlem havde hørt, at der allerede er et Selskab, som har Koncession, og at dette Selskab skulde ligge i Underhandlinger med et andet Selskab, som er under Dannelse, og at dette andet Selskab har faaet Tilsagn om en betydelig kontant Ydelse lig 8 pCt. af Anlægssummen. Det ærede kongevalgte Medlem kan ikke være i Tvivl om, at der ikke kan være noget Selskab, som har faaet Koncession, eftersom jeg i dette Øjeblik ansøger den høje Rigsdag om at give mig Bemyndigelse til at udstede Koncessionen, og følgelig kan den Koncession, der ikke er givet, heller ikke være solgt. Da den ikke vil blive givet til det private Konsortium, som har ansøgt om den, vil dette Konsortium heller ikke kunne betinge sig nogen som helst Afstaaelsessum for den. Det eneste, som jeg kunde tænke mig kan ligge til Grund for Rygterne, er dette, at der mellem de Ingeniører, som er Medlemmer af det private Konsortium, og som har projekteret hele Anlægget, og Aarhus Kommune og Viborg Amdsraad, som har andraget om Koncessionen, er forhandlet om, paa hvilke Vilkaar Ingeniørerne eventuelt vil stille deres Projekter, deres Beregninger og deres personlige Arbejde til Raadighed for Kommunerne, naar disse faar Koncessionen. Hvorvidt de koncessions-søgende Kommuner har afsluttet nogen Overenskomst med Ingeniørerne, kan jeg ikke sige noget om, det er mig ganske ukendt. Ministeriet staar i hvert Fald fuldstændig frit i denne Sag, og jeg vil tilføje, at de Kommuner, som maatte slutte sig til for at faa Andel i Koncessionen, efter at Ministeriet har faaet Bemyndigelse til at udstede den, ogsaa staar frit. Det højeste, de kan komme til at staa overfor, er et Tilbud, som de altsaa kan antage eller forkaste, saaledes som de finder det rigtigst.

Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Rambusch) udtalte, at nogle af Folketingets Ændringer i hans Øjne var Forbedringer. Jeg vil gerne dertil sige, at jeg har tiltraadt samtlige disse Ændringer i den Formening, at de alle var Forbedringer. Naar nu det ærede Medlem synes deraf at drage den Slutning, at da Folketinget ved sin Behandling har kunnet forbedre Lovforslaget, vil der ogsaa være en Chance for, at Landstinget yderligere vil kunne forbedre